

ADVOKATBEVILLINGSNEMNDENS ÅRSRAPPORT 2023

INNHold

ADVOKATBEVILLINGSNEMNDENS SAMMENSETNING	3
GENERELT OM ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN	4
VIRKSOMHETEN I 2023.....	5
Publisering av vedtak på Lovdata Pro	7
AKTUELLE AVGJØRELSE I 2023	8
1. Tilsynsrådets innberetninger etter tilsyn	8
2. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av dom i straffesak	11
3. Tilsynsrådets innberetninger som følge av fristoversittelser	12
4. Innberetninger fra Disiplinærnemnden	13
5. Suspensjon av advokatbevilling som følge av siktelse eller tiltale i straffesak	13
6. Nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp	14
7. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker	15
7.1 Klager og omgjøringsbegjæring over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling	15
7.2 Klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall	16
7.3 Øvrige klagesaker og omgjøringsbegjæringer	18
7.4 Øvrige saker	18
8. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden	19
8.1 Søksmål anlagt mot staten v/Advokatbevillingsnemnden i 2023	19
8.2 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden som ble avgjort med rettskraftig virkning i 2023	19
9. Klager til Sivilombudet.....	23

ADVOKATBEVILLINGSNEMNDENS SAMMENSETNING

Advokatbevillingsnemndens virksomhet og sammensetning følger av domstolloven § 226.

Nemndens sammensetning har i 2023 vært slik:

Leder: Dommer Dagfinn Grønvik
(Varamedlem: Dommer Aksel Bernhard Berggren)

Medlem: Advokat Stephan L. Jervell
(Varamedlem: Advokat Grethe Gullhaug)

Medlem: Organisasjons- og utviklingsdirektør Karin Ask-Henriksen
(Varamedlem: Administrerende direktør Didrik Coucheron)

Advokatbevillingsnemndens sekretariatsfunksjon ivaretas av Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet (Tilsynsrådet).

Godtgjørelsen til Advokatbevillingsnemndens medlemmer og varamedlemmer fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet. Det ble utbetalt honorar til nemndens medlemmer i 2023 med til sammen kr 391 306. I 2022 utgjorde totalt honorar kr 410 441. Kostnadene ved nemndens drift dekkes av det bidraget som landets praktiserende advokater og rettshjelpere betaler årlig til Tilsynsrådet. Regnskap og årsrapport om nemndens virksomhet sendes hvert år til Justis- og beredskapsdepartementet. Nemndens årsrapport for 2023 blir lagt ut på Tilsynsrådets nettside.

Nemnden har i løpet av 2023 avholdt 9 møter, hvor to av møtene var ekstraordinære.

GENERELT OM ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN

Advokatbevillingsnemnden er disiplinær- og tilsynssystemets øverste organ. Dette innebærer at nemnden er overordnet de to øvrige organer i systemet; Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden.

Nemnden behandler saker utelukkende på initiativ fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, og har ikke anledning til selv å ta saker opp til behandling.

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for nemndens virksomhet, med de begrensninger som følger av domstolloven § 226. Domstollovens habilitetsregler gjelder for nemndens medlemmer.

Advokatbevillingsnemndens virksomhet er nærmere regulert i advokatforskriften kapittel 6. Nemnden avgjør saker etter domstolloven § 219 tredje ledd og § 230, etter forslag fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, jf. § 226 annet ledd. Sakene omfatter blant annet tilbakekall og suspensjon av advokatbevilling, samt nedleggelse av forbud mot at en jurist yter rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Dersom nemnden ikke tar Tilsynsrådets eller Disiplinærnemndens forslag til følge, kan nemnden i stedet meddele vedkommende en irrettesettelse eller en advarsel.

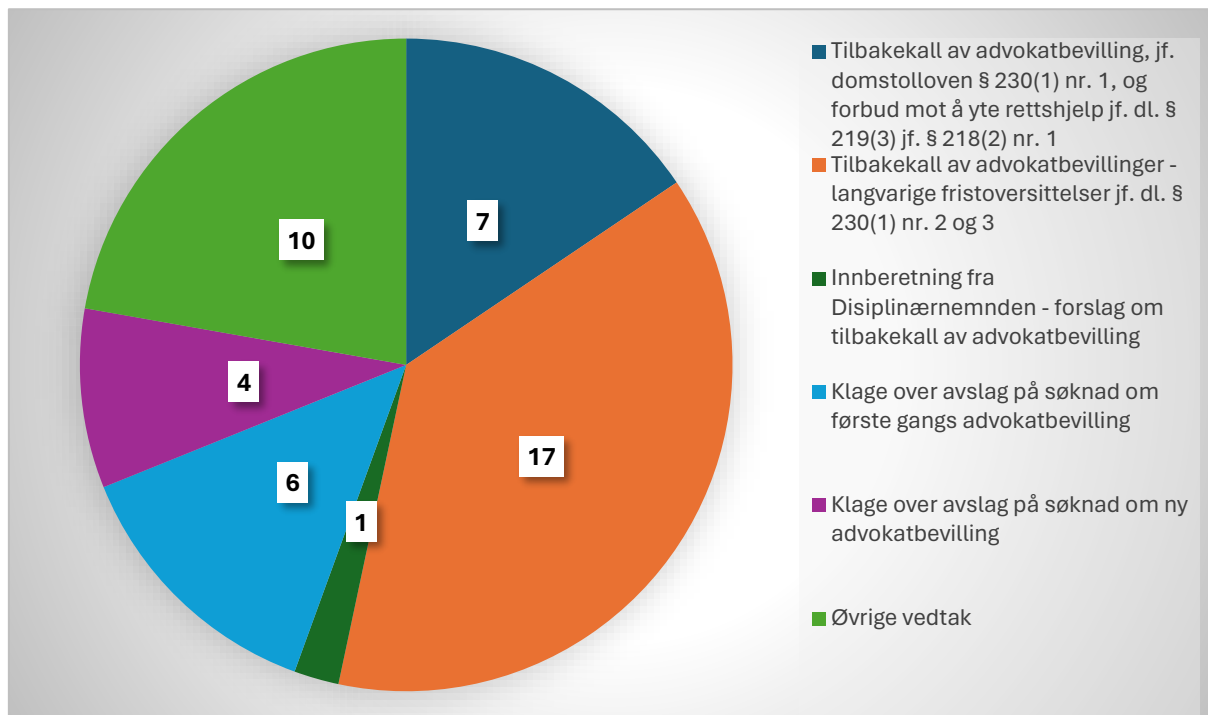
Nemnden er klageinstans for de av Tilsynsrådets vedtak som er oppregnet i domstolloven § 225 fjerde ledd, der vedtaket er til ugunst for den det retter seg mot. Klageadgangen omfatter blant annet avslag på søknad om advokatbevilling, og avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig.

Nemndens avgjørelser kan ikke påklages, men kan bringes inn for retten. Se punkt 8 i årsrapporten. Retten kan beslutte at et tilbakekallsvedtak ikke skal ha virkning før det er avsagt dom eller rettskraftig dom foreligger, jf. domstolloven § 230 første ledd i.f. Nemnden kan også selv treffe beslutning om å utsette iverksettingen av vedtaket til det foreligger rettskraftig dom, jf. forvaltningsloven § 42.

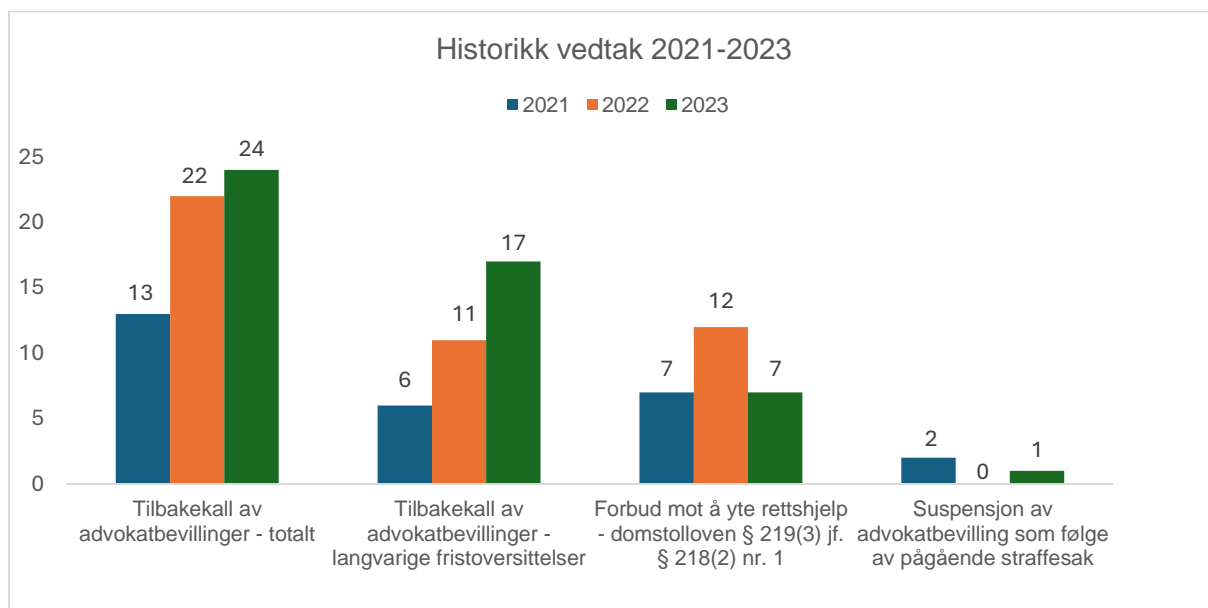
VIRKSOMHETEN

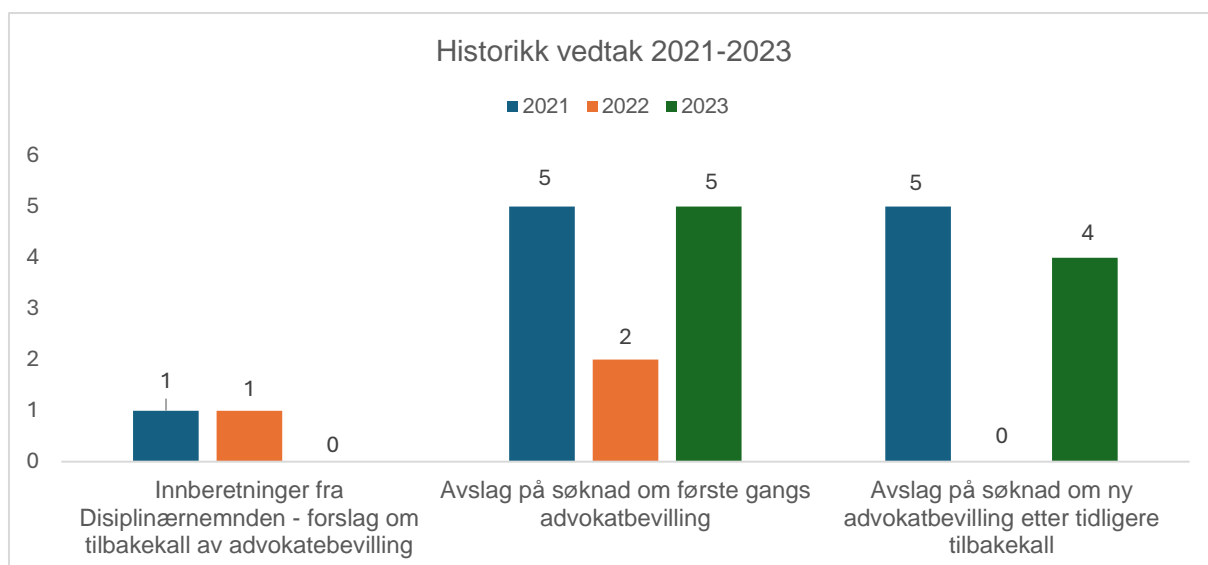
I 2023

Advokatbevillingsnemnden behandlet i 2023 til sammen 45 saker. Tilsvarende tall var 36 i 2022 og 34 i 2021.

Forbud mot å yte rettshjelp nedlegges ofte i kombinasjon med tilbakekall av advokatbevilling etter domstolloven § 230 første ledd nr.1, og telles da som en sak, selv om det formelt er fattet to separate forvaltningsvedtak. I 2023 ble dette gjort i samtlige saker hvor advokatbevillingen ble tilbakekalt med hjemmel i domstolloven § 230 nr. 1.

Advokatbevillingsnemnden har ikke mottatt noen innberetninger med forslag om tilbakekall fra Disiplinærnemnden i 2023, slik at samtlige innberetningssaker er initiert av Tilsynsrådet. Nemnden har imidlertid behandlet en innberetning fra Disiplinærnemnden som ble mottatt i 2022. Til sammenligning innberettet Disiplinærnemnden en advokat i 2022, og en advokat i 2021.

Advokatbevillingsnemnden har i 2023 tilbakekalt 24 advokatbevillinger. Til sammenlikning var antall tilbakekall 22 i 2022, og 13 i 2021. 17 av tilbakekallssakene i 2023 gjaldt innberetninger etter langvarige fristoversittelser med bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæring med vedlegg, se punkt 3. Tilsvarende tall for tilbakekall etter fristoversittelser var 11 i 2022, og seks i 2021.

Nemnden nedla forbud mot at syv jurister kan yte rettshjelp, jf. domstolloven § 219 tredje ledd, jf. § 218 annet ledd nr. 1, og i samtlige saker ble dette gjort i kombinasjon med tilbakekall av advokatbevilling, se punkt 1 og 2. Til sammenligning var antallet forbud mot å yte rettshjelp 12 i 2022 og syv i 2021.

I tillegg har nemnden i to saker tilbakekalt rettshjelptillatelser utferdiget i medhold av dl. § 218 annet ledd nr. 3 og § 218 annet ledd nr. 4, begge som følge av langvarige fristoversittelser med bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæring med vedlegg. Til sammenligning tilbakekalte nemnden en rettshjelptillatelse i 2022, og ingen i 2021.

I en av sakene der Tilsynsrådet fremmet forslag om tilbakekall av advokatbevilling, besluttet nemnden i stedet å meddele advokaten en advarsel, se punkt 2 bokstav b. I en av sakene der Disiplinærnemnden (i 2022) hadde fremmet forslag om tilbakekall av advokatbevilling, besluttet nemnden i stedet å meddele advokaten en advarsel, se punkt 4.

Nemnden behandlet en omgjøringsanmodning av vedtak om avslag på søknad om første gangs advokatbevilling. Nemnden tok omgjøringsbegjæringen til følge. Videre behandlet nemnden seks klager over avslag på første gangs søknad om advokatbevilling. En klage ble tatt til følge. Avgjørelsene er omtalt i punkt 7.1 nedenfor.

I tillegg behandlet nemnden fire klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall, se punkt 7.2. Ingen av klagene ble tatt til følge.

Det ble i 2023 reist fire søksmål mot Staten v/Advokatbevillingsnemnden. Se punkt 8.1.

Advokatbevillingsnemnden er kjent med at det i 2023 ble fremmet en klage over nemndens vedtak til Sivilombudet. Se punkt 9.

Publisering av vedtak på Lovdata Pro

Advokatbevillingsnemnden startet i november 2021 å publisere et utvalg av vedtakstyper på Lovdata Pro. Nemnden har så langt publisert vedtak fattet i perioden 2019-2023, hvor Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden har innberettet en advokat med forslag om tilbakekall av advokatbevilling med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Publiseringen omfatter både tilbakekallsvedtak og de vedtak hvor nemnden ikke har tatt innberetningen til følge, men i stedet har meddelt advokaten en irettesettelse eller en advarsel, eller hvor nemnden ikke har meddelt advokaten noen reaksjon. I flere av tilbakekallsvedtakene er det samtidig nedlagt forbud mot å yte rettshjelp.

Nemnden har også publisert vedtak om tilbakekall som følge av langvarige fristoversittelser med bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæring med vedlegg, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 2 og/eller nr. 3. Nemnden har avgrenset publiseringen til vedtak fattet i 2019, da disse vedtakene gjennomgående er svært like og det publiserte utvalget anses å gi tilstrekkelig veiledning.

AKTUELLE AVGJØRELSER

I 2023

1. Tilsynsrådets innberetninger etter tilsyn

Advokatbevillingsnemnden har i 2023 behandlet seks innberetninger fra Tilsynsrådet med forslag om tilbakekall av advokatbevilling på bakgrunn av kritikkverdige forhold avdekket ved tilsyn. I samtlige saker foreslo Tilsynsrådet samtidig at det ble nedlagt forbud mot å yte rettshjelp etter domstoloven § 219 tredje ledd. Nemnden fulgte Tilsynsrådets innstilling i alle sakene.

- a) Tilsynsrådet hadde avholdt tilsyn i advokatens enkeltpersonforetak på grunn av langvarige fristoversittelser med innsendelse av egenerklæringer over flere år. Tilsynet avdekket sterkt kritikkverdige forhold knyttet til de to oppdragene advokaten hadde hatt i tilsynsperioden. Advokaten hadde over mange år oppbevart betydelige midler på klientbankkonto for en rusmisbruker. Ved en anledning hadde han overført deler av midlene til sin private bankkonto. Advokaten kunne ikke fremlegge noen dokumentasjon knyttet til klienten eller midlenes opprinnelse, og forklarte overføringen til egen konto med at han med jevne mellomrom hadde foretatt kontantuttak og overlevert penger til klienten.

Nemnden mente at advokaten ikke hadde gjort det som må forventes av en advokat for å forsikre utenforstående om at det ikke er ulovlige forhold knyttet til hans virksomhet, og at håndteringen av dette oppdraget alene var tilstrekkelig til å tilbakekalle hans advokatbevilling. Ved vurderingen av tilbakekallsspørsmålet la nemnden også vekt på at advokaten ikke hadde besvart tilsynsrevisors og Tilsynsrådets spørsmål om sentrale forhold ved advokatvirksomheten, og at han ikke hadde betalt ilagt tilleggsbidrag etter fristoversittelse.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1, 2, 3 og 4. Nemnden nedla samtidig forbud mot at advokaten yter rettshjelp etter domstoloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se ABN-2023-1.

- b) Advokatbevillingsnemnden hadde i 2018 tilbakekalt bevillingen til advokaten som følge av at han hadde blitt meddelt flere reaksjoner av disiplinærorganene. Advokaten fikk innvilget søknad om ny advokatbevilling i 2020. Gjennom undersøkelser og senere tilsyn i en advokatvirksomhet avdekket Tilsynsrådet at advokaten hadde drevet rettshjelpsvirksomhet i perioden hvor han ikke hadde advokatbevilling og hvor det også var nedlagt forbud mot at han kunne yte rettshjelp. Ved vurderingen av spørsmålet om tilbakekall delte Advokatbevillingsnemnden seg i et flertall og et mindretall.

Nemndens flertall kom til at de kritikkverdige forholdene som var avdekket, i lys av advokatens disiplinær- og tilsynshistorikk, var så alvorlige at vilkårene for å tilbakekalle advokatbevillingen i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1, var til stede.

Nemnden nedla samtidig forbud mot at advokaten kan yte rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. dl. § 219 tredje ledd. Nemndens mindretall var enig i at advokaten hadde drevet ulovlig rettshjelpsvirksomhet, men mente at et tilbakekall ikke ville være en forholdsmessig reaksjon, og at en advarsel ville være tilstrekkelig.

Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak i tråd med flertallets syn. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se ABN-2023-2.

- c) Tilsynsrådet hadde mottatt varsel fra et av Advokatforeningens regionale disiplinærutvalg om at advokaten og en annen advokat hadde fakturert advokattjenester gjennom en forening som ikke var organisert som en advokatvirksomhet. Tilsynsrådet innhentet opplysninger fra bostyrer i selskapet som hadde betalt for advokattjenestene, og forsøkte å avholde et tilsyn i advokatens registrerte advokatvirksomhet. Tilsynet lot seg ikke gjennomføre på grunn av manglende medvirkning fra advokatens side. Advokatbevillingsnemnden la til grunn at advokaten grovt hadde overtrådt domstollovens regler om organisering av advokatvirksomhet. Ved å organisere virksomheten slik det var gjort, hadde advokatene unndratt seg regler om klientmiddelbehandling og regnskaps- og revisjonsplikt, samt kontroll fra tilsyns- og disiplinærmyndighetene. Videre la nemnden til grunn at advokaten hadde unndratt seg sine plikter etter advokatforskriften §§ 4-5 og 4-6 ved å fremme grunnløse habilitetsinnsigelser og trenere saksbehandlingen på en måte som hadde umuliggjort tilsyn.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1, 3 og 4. Nemnden nedla samtidig forbud mot at advokaten yter rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se, ABN-2023-3.

- d) Tilsynsrådet hadde mottatt varsel fra et av Advokatforeningens regionale disiplinærutvalg om at advokaten og en annen advokat hadde fakturert advokattjenester gjennom en forening som ikke var organisert som en advokatvirksomhet. Advokatbevillingsnemnden la til grunn at advokaten grovt hadde overtrådt domstollovens regler om organisering av advokatvirksomhet. Ved å organisere virksomheten slik det var gjort, hadde advokatene unndratt seg regler om klientmiddelbehandling og regnskaps- og revisjonsplikt, samt kontroll fra tilsyns- og disiplinærmyndighetene. Tilsynsrådet hadde innvilget advokaten fritak fra regnskaps- og revisjonsplikt på bakgrunn av advokatens uriktige opplysninger om virksomheten. Fritak gis kun til advokater som ikke skal behandle klientmidler, og foreningen hadde mottatt store forskuddsbetalinger som skulle ha vært behandlet som klientmidler.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden nedla samtidig forbud mot at advokaten yter rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se, ABN-2023-4.

- e) Tilsynsrådet ble kjent med en sivil sak der domstolen hadde pålagt advokaten å tilbakebetale et ikke ubetydelig beløp til en stiftelse. Bakgrunnen for tilbakebetalingskravet var at advokaten, som daglig leder i stiftelsen, hadde overført

penger fra stiftelsens konto til sin klientbankkonto og senere motregnet det han påsto var sitt salærkrav mot beløpet som var blitt overført. Domstolen kom til at overføringen av beløpet til klientbankkontoen var urettmessig og at advokaten ikke hadde sannsynliggjort at han hadde krav på et slikt salær. Advokaten hadde uansett ikke anledning til å motregne da han selv hadde etablert motregningssituasjonen uten avtale.

Advokatbevillingsnemnden konstaterte at advokaten heller ikke ved nemndens behandling av saken hadde fremlagt dokumentasjon som viste et klart grunnlag for at han hadde anledning til å foreta overføringen til klientbankkontoen. Advokaten hadde ikke fremlagt oppdragsbekreftelse eller annen dokumentasjon som underbygget at han hadde påtatt seg et advokatoppdrag for stiftelsen som kunne honoreres utover hans ordinære honorar som forretningsfører og daglig leder for stiftelsen.

Nemnden konkluderte videre med at advokaten ikke hadde anledning til å foreta motregning av et evt. salærkrav på bakgrunn av at han selv hadde etablert motregningssituasjonen ved overføringen til klientbankkontoen uten avtale. Nemnden kom til at dette forholdet alene var så alvorlig at det representerte et vesentlig avvik fra forsvarlig advokatvirksomhet. På bakgrunn av forholdene som fremkom i den sivile saken hadde Tilsynsrådet avholdt et tilsyn i advokatens advokatvirksomhet. Nemnden vektla de kritikkverdige forholdene knyttet til den generelle klientmiddelbehandlingen og manglende oppfølging av hvitvaskingsregelverket som ble avdekket ved tilsynet.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden nedla samtidig forbud mot at advokaten yter rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se, ABN-2023-6.

- f) Tilsynsrådet besluttet å avholde tilsyn hos en advokat på bakgrunn av at advokaten hadde blitt meddelt flere administrative reaksjoner, og det ikke tidligere var avholdt tilsyn i hans virksomhet. De kontrollhandlingene som ble gjennomført ved tilsynet påviste flere brudd på advokatforskriften, og manglende etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Videre fant nemnden det sannsynliggjort at advokaten hadde tilrettelagt for at en annen person A kunne fortsette sin ulovlige rettshjelpvirksomhet, gjennom kjøp av tjenester fra As selskap X. Nemnden fremhevet at advokaten tidligere var meddelt to advarsler fra Tilsynsrådet i henholdsvis 2015 og i 2019 for forhold knyttet til A, og at de gjentatte overtredelsene innebar et alvorlig tillitstap.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden nedla samtidig forbud mot at advokaten yter rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se ABN-2023-7

2. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av dom i straffesak

- a) Advokaten ble i 2017 siktet for medvirkning til ulovlig kreditorunndragelse. Forholdet ble senere omsubsumert til grovt bedrageri. Siktelsen ble først kjent for Tilsynsrådet etter et møte med Økokrim i 2020, og Tilsynsrådets styre innstilte samme år på suspensjon av advokatens bevilling. Advokatbevillingsnemnden tok Tilsynsrådets forslag om suspensjon av advokatens bevilling til følge i påvente av endelig utfall av straffesaken mot ham, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd.

Tilsynsrådet hadde på dette tidspunktet iverksatt stedlig tilsyn i virksomheten til advokaten, og det forelå informasjon om at han var blitt politianmeldt av bostyrer i konkursboet for et selskap som hadde vært klient av advokaten. Anmeldelsen gjaldt mistanke om medvirkning til underslag og ulovlig kreditorunndragelse. Tilsynsrådet hadde også mottatt informasjon fra Skatteetaten om andre tilfeller der det var grunn til å mistenke advokaten for tilsvarende ulovlige handlinger i forbindelse med transaksjoner via advokatens klientbankkonto. De kontrollhandlinger som ble gjennomført ved tilsynet avdekket flere grove avvik knyttet til advokatens håndtering av klientmidler, bilagsføring og etterlevelse av hvitvaskingsreglene. Advokaten hadde drevet utstrakt transaksjonsvirksomhet som ikke syntes å ha noen naturlig sammenheng med ordinær advokatvirksomhet, men som i flere tilfeller i stedet bar preg av å være oppgjørsoppdrag, låne- og/eller betalingsformidling via advokatens klientbankkonto, i mulig strid med finansforetaksloven § 2-3 første ledd, jf. tredje ledd.

Ved Borgarting lagmannsretts dom i 2022 ble advokaten dømt for overtredelse av straffeloven (1902) § 271 jf. § 270 første ledd nr. 1 til en straff av fengsel i fire måneder hvorav 30 dager ble gjort betinget med en prøvetid på to år. Etter nemdens syn var forholdene omtalt i dommen alene nok til å konstatere et vesentlig avvik fra det som må forventes av en advokats opptreden, slik at vilkårene for tilbakekall etter domstoloven § 230 første ledd nr. 1 var til stede. Nemnden viste til at de straffbare handlingene var utført direkte som ledd i advokatvirksomhet og at advokaten også tidligere var tiltalt for liknende forhold, selv om han da ble frikjent for anklagene.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden nedla samtidig forbud mot at advokaten yter rettshjelp etter domstoloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se ABN-2023-5

- b) Advokaten var innberettet av Tilsynsrådet med forslag om tilbakekall av advokatbevilling. Bakgrunnen var at advokaten hadde vedtatt et forelegg for fire tilfeller av medvirkning til krenkelse av besøksforbud etter straffeprosessloven § 222 a, jf. straffeloven § 168, jf. straffeloven § 15. Advokaten var oppnevnt som forsvarer for en klient som blant annet var siktet for mishandling i nære relasjoner og gjentatte brudd på besøksforbud. Mens klienten satt varetektsfengslet for forholdene og var ilagt et pågående besøksforbud, medvirket advokaten til å bryte klientens pågående besøksforbud overfor den fornærmede.

På bakgrunn av at advokaten selv valgte å vedta forelegget, la nemnden til grunn foreleggets opplysninger. Nemnden konstaterte at de straffbare forholdene var svært alvorlige og at advokaten blant annet hadde brutt en grunnleggende forutsetning og forventning om at forsvarsadvokater ikke gjør seg skyldig i de samme straffbare forhold som klienten er siktet for. Advokaten hadde samtidig brutt helt fundamentale advokatetiske prinsipper. Han hadde også tidligere blitt meddelt en disiplinærreaksjon som nemnden mente at underbygget advokatens manglende rolleforståelse og dømmekraft. Nemnden fastslo at advokatens opptreden utvilsomt var egnet til å skade advokatstandens og advokatyrkets anseelse.

I tilknytning til forholdsmessighetsvurderingen uttalte nemnden at den var sterkt i tvil om tilbakekall av bevillingen var en forholdsmessig reaksjon i denne saken, men kom etter en konkret helhetsvurdering til at det ikke var forholdsmessig med tilbakekall. Selv om de straffbare forholdene på ingen måte kunne unnskyldes, ble det lagt vekt på innholdet i kommunikasjonen og at fornærmede også initierte kontakten. Da advokaten ble siktet for medvirkning til brudd på besøksforbudet gjorde han straks det riktige ved å fratru forsvareroppgavet. Han vedtok også forelegget. Nemnden la videre til grunn at advokaten i denne prosessen hadde utvist anger. Han hadde videre uttrykt at han både har evne og vilje til å avstå fra lignende kritikkverdige handlinger i framtiden.

Advokatbevillingsnemnden tok ikke innstillingen fra Tilsynsrådet til følge og meddelte i stedet advokaten en advarsel, jf. domstolloven § 226 annet ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se ABN-2023-9

3. Tilsynsrådets innberetninger som følge av fristoversittelser

Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen 30. april hvert år betale bidrag til Tilsynsrådet. I tillegg skal praktiserende advokater betale bidrag til Disiplinærnemnden. Advokater og rettshjelpere med regnskaps- og revisjonsplikt, skal innen samme dato sende inn egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg til Tilsynsrådet, jf. advokatforskriften §§ 4-3, 3a-12, 3a-13 og 3a-15.

Ved fristoversittelser der advokaten eller rettshjelperen ikke har brakt forholdet i orden innen 1. juli, meddeles vedkommende en advarsel og gis en frist på en måned til å ordne forholdet. Overholdes ikke denne fristen innberettes vedkommende til Advokatbevillingsnemnden med forslag om tilbakekall av bevillingen, jf. domstolloven § 230 første ledd nr. 2 og/eller nr. 3. Kompetansen til å innberette slike saker til nemnden er delegert til Tilsynsrådets sekretariat. (Se Advokatbevillingsnemndens årsberetning for 2013, side 6 punkt 3.)

17 advokater ble i 2023 innberettet til Advokatbevillingsnemnden som følge av langvarige fristoversittelser med bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæring med vedlegg for regnskapsåret 2022. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte samtlige bevillinger i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 2 og/eller nr. 3.

To rettshjelpere ble innberettet på grunn av langvarige fristoversittelser i 2023. Advokatbevillingsnemnden nedla forbud mot å yte rettshjelp i begge sakene, etter henholdsvis domstolloven § 218 andre ledd nr. 3, jf. § 219 i den ene saken, og i den andre saken med hjemmel i domstolloven § 218 annet ledd nr. 4.

4. Innberetninger fra Disiplinærnemnden

Advokatbevillingsnemnden mottok ingen innberetninger fra Disiplinærnemnden i 2023, men har behandlet en innberetning som ble mottatt i 2022.

Disiplinærnemnden innberettet advokaten på bakgrunn av en disiplinærsak hvor det var identifisert svikt i advokatens faktureringsrutiner og advokatens informasjon til klienten om kostnadsutviklingen i saken han hadde bistått med. Disiplinærnemnden hadde også redusert advokatens salær. Advokaten hadde tidligere, i 2020, blitt meddelt en advarsel av Advokatbevillingsnemnden på bakgrunn av de samme svakhetene ved advokatens virksomhet, samt avvik ved klientmiddelbehandling og etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Advokaten hadde også flere fellende disiplinærbeslutninger mot seg.

Advokatbevillingsnemnden uttalte nå at saken som dannet grunnlaget for Disiplinærnemndens innberetning viste de samme svakhetene ved advokatens faktureringspraksis, og at dette var alvorlig. Advokatbevillingsnemnden fant på denne bakgrunn at vilkårene for tilbakekall isolert sett var oppfylt, men kom til at et tilbakekall ikke ville være forholdsmessig. Nemnden viste til at saksforholdet som dannet grunnlaget for Disiplinærnemndens innberetning fant sted før Advokatbevillingsnemnden meddelte advokaten advarselen i 2020. Saken var derfor ikke et eksempel på manglende vilje eller evne til å innrette seg etter dette vedtaket. Nemnden viste videre til at Tilsynsrådet i etterkant av nemndens vedtak om advarsel hadde avholdt et oppfølgende tilsyn i advokatens virksomhet, som viste at advokaten hadde tatt grep og utbedret de manglene som tidligere hadde blitt påpekt, og som også hadde blitt påpekt i Disiplinærnemndens innberetning.

Advokatbevillingsnemnden tok ikke innstillingen til følge, og meddelte i stedet advokaten en advarsel jf. domstolloven § 226 annet ledd. Vedtaket kan leses på Lovdata Pro, se ABN-2023-8.

5. Suspensjon av advokatbevilling som følge av siktelse eller tiltale i straffesak

Advokatbevillingsnemnden kan, etter forslag fra Tilsynsrådet, beslutte at en advokatbevilling skal tre ut av kraft (suspenderes) dersom en advokat blir siktet for en forbrytelse eller forseelse som kan medføre tap av advokatbevilling, jf. domstolloven § 230 fjerde ledd.

Advokatbevillingsnemnden har behandlet to saker om suspensjon av advokatbevilling som følge av siktelse eller tiltale i straffesak i 2023. Til sammenlikning ble ingen advokatbevillinger foreslått suspendert i 2022, og to advokatbevillinger suspendert i 2021 på dette grunnlaget.

Nemnden var tidligere tilbakeholdne med å fatte suspensjonsvedtak før rettskraftig dom forelå, i fare for å gripe feil som vil få alvorlige konsekvenser for advokaten. I saker hvor advokaten er siktet for svært grove eller gjentatte straffbare forhold, har det imidlertid vært vanlig på å benytte suspensjonsadgangen, se Prp. 214 L (2020–2021) *Lov om advokater og andre som yter rettslig bistand* (advokatloven) s. 78, jf. NOU 2015:3 *Advokaten i samfunnet* s. 148.

Det har skjedd en gradvis utvidelse i bruken av suspensjonsbestemmelsen etter at Advokatlovutvalget avga sin utredning i 2015. Dette har blant annet sammenheng med at lovutvalget kritiserte tilsynsmyndighetens restriktive praksis og også antydte at den var i strid med lovens formål, jf. NOU 2015:3 s 161 -162. I forarbeidene til advokatloven (ikke i kraft) gikk Justis- og beredskapsdepartementet inn for en ytterligere lemping av praksis, se f.eks. Prp. 214 L (2020–2021) s. 12, hvor det fremgår at «*Departementet mener adgangen til å suspendere en advokatbevilling som følge av straffbare forhold bør benyttes i større grad enn i dag.*»

- a) Advokaten er tiltalt for grovt heleri, grov økonomisk utroskap, for å ha unnlatt å oppgi skattepliktig inntekt og for grovt skattesvik.

Som følge av at hovedforhandling i tingretten var berammet innen kort tid, fant nemnden det ikke nødvendig å ta stilling til om advokatens bevilling skulle suspenderes på tidspunktet for nemndsmøtet. Advokatbevillingsnemnden besluttet å utsette behandlingen av saken til tingrettens avgjørelse foreligger. Straffesaken er ikke rettskraftig avgjort. Advokaten ble frifunnet i Oslo tingrett. Økokrim har anket dommen.

- b) Advokaten var siktet for overtredelse av straffeloven (2005) § 302 (seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år).

Advokatbevillingsnemnden konstaterte at siktelsen gjaldt alvorlige straffbare forhold, og la til grunn at dersom advokaten blir straffet for forholdet, kan dette medføre tilbakekall av hans advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd. Etter nemndens vurdering nødvendiggjorde forholdets karakter og alvor suspensjon av advokatbevillingen, og inngrepet ble ikke ansett å være uforholdsmessig. Ved forholdsmessighetsvurderingen så nemnden hen til at advokaten hadde meldt opphør av sin advokatvirksomhet. Nemnden suspenderte advokatens bevilling i påvente av endelig utfall av straffesaken.

6. Nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp

Advokatbevillingsnemnden kan i medhold av domstoloven § 219 tredje ledd nedlegge forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, yter rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1 dersom vedkommende har gjort eller gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdig til å yte rettshjelp.

Som det fremgår ovenfor har nemnden nedlagt slikt forbud i samtlige av de syv tilbakekallsvedtakene som ble fattet hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1 i 2023.

Tilsvarende tall var 11 i 2022, og syv i 2021. Advokatbevillingsnemnden har siden 2018 i større grad har valgt å vurdere disse to spørsmålene samtidig. Nemnden har i denne sammenheng pekt på at kravet til skikkethet er det samme for en rettshjelper som for en advokat. Dette har blant annet kommet til uttrykk i forarbeidene til domstoloven § 219 tredje ledd der lovgiver bemerker at "[e]t spesialtilfelle hvor det vil være aktuelt å nedlegge forbud er ved tilbakekallelse av advokatbevilling, slik at en person som er fratatt retten til å drive advokatvirksomhet ikke automatisk skal kunne fortsette å drive rettshjelpvirksomhet i medhold av unntaksbestemmelsen om jurister". Se Ot. prp. nr. 7 (1990-1991) punkt 3.1.3.

For omtale av sakene vises det til «Aktuelle avgjørelser i 2023» punkt 1 og 2.

7. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker

7.1 Klager og omgjøringsbegjæring over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling

Advokatbevillingsnemnden behandlet i 2023 en omgjøringsbegjæring av vedtak om avslag på søknad om første gangs advokatbevilling. Nemnden hadde avslått søknaden i 2021 under henvisning til manglende oppfyllelse av prosedyrekravet, fordi søker ikke var autorisert som fullmektig for advokaten som hadde prosessfullmakt i to av sakene som ble påberopt. Advokatfullmektigen tok ut søksmål mot Staten v/Advokatbevillingsnemnden med påstand om at vedtaket var ugyldig. Saksøker fikk medhold i dom fra Hordaland tingrett 27. januar 2022 (THOD-2021-94120), og staten anket dommen til Gulating lagmannsrett, som forkastet anken ved dom av 16. september 2022 (LG-2022-43133). Staten anket dommen til Høyesterett, som forkastet anken (HR-2023-1148-A). Nemnden omgjorde deretter vedtak av 15. april 2021, og søker fikk innvilget bevilling. Se også punkt 8.2, bokstav b for ytterligere omtale av søksmålet, og nemndens årsrapport for 2022 punkt 9.3, bokstav a.

Advokatbevillingsnemnden behandlet seks klager over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling. Nemnden tok ikke klagen til følge i fem av sakene, og stadfestet dermed Tilsynsrådets avslag på søknad om advokatbevilling i disse sakene.

De fem vedtakene som ble opprettholdt gjaldt avslag på bakgrunn av manglende oppfyllelse av prosedyrekravet som oppstilles i domstoloven § 220 andre ledd, tredje punktum, jf. advokatforskriften § 8-1. I fire av de fem klagesakene var påberopt prosedyreerfaring underkjent fordi søker ikke var autorisert som advokatfullmektig for advokaten som hadde prosessfullmakt. To av klagesakene gjaldt samme søker og saksforhold, vurdert før og etter HR-2023-1148-A. De tre klagesakene som ble avgjort etter HR-2023-1148-A, ble avslått under dissens (2-1) i nemnden. Flertallet og mindretallet var uenige om den manglende autorisasjonen skyldtes en «openberr glipp» i de aktuelle tilfellene.

I den femte saken hadde søker påberopt seg to saker til oppfyllelse av prosedyrekravet. Nemnden godkjente en jordskiftesak som en hel sak, mens to saksforberedende rettsmøter i en barnefordelingssak samlet sett ble godkjent som en halv sak. I henhold til Tilsynsrådets praksis kan saksforberedende rettsmøter etter en konkret vurdering bli godkjent til oppfyllelse av prosedyrekravet. Det må imidlertid ha blitt gjennomført muntlige forhandlinger i hovedforhandlings form, av en viss varighet og omfang. Nemnden anså at saken med de to

rettsmøtene langt på vei var av en slik karakter, men etter en samlet vurdering av omfanget konkluderte nemnden med at de to rettsmøtene samlet sett skulle godkjennes som en halv sak. Nemnden la til grunn at dette var i tråd med Tilsynsrådets praksis.

I den sjette klagesaken hadde Tilsynsrådet avslått søknaden som følge av at advokatfullmektigen ikke oppfylte praksistiden. Nemnden kom til at søker kunne godskrives noe tid utover seks måneder for «annen juridisk virksomhet», sett hen til de spesielle omstendighetene ved at autorisasjon hadde blitt gitt 21 dager tidligere dersom politiattesten hadde blitt sendt inn på riktig måte, samt den øvrige arbeidserfaringen fullmektigen hadde påberopt seg fra andre stillinger i offentlig virksomhet. Selv om tilsynsmyndighetene i tråd med anvisningene i rundskriv G-1997-25 har vært restriktive med tanke på å godkjenne praksis fra «annen juridisk virksomhet» utover seks måneder, mente nemnden at de nevnte omstendighetene rundt den forsinkede autorisasjonen tilsa at det bør godkjennes ytterligere tid med nødvendige 24 dager i dette tilfellet. Kravet til praksistid ble dermed ansett oppfylt, og nemnden tok klagen til følge.

7.2 Klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall

Advokatbevillingsnemnden behandlet fire klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall. Ingen av klagen ble tatt til følge. Avgjørelsene er omtalt nedenfor.

- a) Advokatens bevilling ble suspendert som følge av konkurs i 2009. Advokatbevillingen ble deretter tilbakekalt i 2010, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og 3, blant annet på bakgrunn av at det var blitt avdekket at advokaten urettmessig hadde tilegnet seg klientmidler. Han ble senere straffedømt for disse forholdene. Vedkommende har i ettertid flere ganger søkt om ny advokatbevilling, men fått avslag.

Han søkte på nytt om advokatbevilling i 2022. Tilsynsrådets styre avslo søknaden. Vedtaket ble påklaget, og Advokatbevillingsnemnden tok ikke klagen til følge. Etter langvarig forvaltningspraksis kan gjelden etter omstendighetene anses ordnet dersom skyldner har inngått en realistisk bindende nedbetalingsavtale med samtlige kreditorer. Nemnden stilte seg bak Tilsynsrådets vurdering om at Skatteetatens utleggstrekk i denne sammenheng ikke kan sidestilles med et frivillig avtalegrunnlag. Det at et frivillig avtalegrunnlag i gitte tilfeller kan være tilstrekkelig, er allerede en utvidende tolkning av den klare ordlyden «*full betaling, ettergiing, eller oppfylt akkord eller har falt bort på annen måte*» i domstolsloven § 230 andre ledd første punktum. Nemnden tok ikke stilling til om de øvrige kumulative vilkårene for advokatbevilling var oppfylt.

- b) Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i 2019 med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1, og nedla forbud mot at han yter rettshjelp etter domstoloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd (ABN-2019-05). Tilbakekallet bygget på de forholdene som var beskrevet i dom fra Asker og Bærum tingrett fra 2019, hvor advokaten ble kritisert for å sette opp en låneavtale for en klient, uten å forsikre seg om at långiver ikke foretok utbetaling før sikkerheten var etablert. Retten fant det også bevist at advokaten kjente til at det ikke var mulig å etablere den avtalte sikkerheten. Dette

innebar et alvorlig tillitsbrudd overfor klienten, som også medførte at advokaten og hans advokatfirma ble idømt solidarisk erstatningsansvar.

Den tidligere advokaten søkte om ny advokatbevilling i 2022, men ba deretter om at søknaden ble stilt i bero i en periode, fordi han var siktet for medvirkning til underslag. Straffesaken ble senere henlagt etter bevisets stilling. Tilsynsrådet tok da saken til behandling, og avsto søknaden. Vedtaket ble påklaget. Advokatbevillingsnemnden tok ikke klagen til følge. Nemnden kom til at søker fremdeles måtte anses å være uskikket til å drive advokatvirksomhet, og at han fremdeles manglet den tilliten som er nødvendig i yrket, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd andre punktum, jf. § 230 første ledd nr. 1. Ved vurderingen la nemnden avgjørende vekt på de forholdene som var beskrevet i Asker og Bærum tingretts dom fra 2019. Søker viste til tidsmomentet, men anførte ikke andre forhold som kunne være egnet til å gjenervere hans tillit. I den konkrete helhetsvurderingen kom nemnden til at forgåelsens karakter var så alvorlig at den må veie tyngre enn tidsmomentet i denne saken. Nemnden konstaterte også at søkers håndtering av det det advokatoppdraget som var bakgrunnen for at han ble siktet for medvirkning til underslag, også svekket tilliten til han som advokat. Selv om saksforholdet lå tilbake i tid, hadde tilsynsmyndigheten først blitt kjent med forholdet i forbindelse med søknaden om ny advokatbevilling.

- c) Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i 2022 med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 3 og 4, som følge av at advokaten ikke i tilstrekkelig grad hadde medvirket til gjennomføring av tilsyn i hans advokatvirksomhet (ABN-2022-07).

Den tidligere advokaten søkte om ny advokatbevilling i 2022. Tilsynet ble igangsatt igjen av Tilsynsrådet. Nemnden var enig med Tilsynsrådet i at søker heller ikke i den etterfølgende prosessen hadde fremlagt sentral dokumentasjon som var etterspurt av tilsynsrevisor. Han hadde dermed ikke medvirket til tilsynet i en slik grad at tilsynsrevisor hadde fått anledning til å foreta en fullgod kontroll av advokatvirksomheten. Nemnden fant på denne bakgrunn at forholdet som ga grunn til tilbakekallsvedtaket i 2022 ikke var brakt i orden, og at ny bevilling derfor ikke kunne gis, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd siste punktum. Nemnden var også enig med Tilsynsrådets styre i at en samlet vurdering av de grunnleggende avvikene som ble påpekt av tilsynsrevisor, den tidligere advokatens mangelfulle medvirkning til å gjennomføre tilsynet og hans manglende forståelse av de forholdene han er blitt kritisert for av tilsynsmyndigheten, tilsa at han ikke var skikket eller hadde den tilliten som er nødvendig i yrket.

Den tidligere advokaten klaget vedtaket inn for Sivilombudet, se punkt 9.

- d) Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i 2019 med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og 2, og nedla forbud mot at han kan yte rettshjelp etter domstoloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd (ABN-2019-17). Ved vurderingen av tilbakekallsspørsmålet vektla nemnden også advokatens manglende økonomiske styring, som bl.a. hadde ført til tre konkurser, senest i 2019. Hans advokatbevilling ble som en følge av konkursen automatisk suspendert i medhold av domstoloven § 230 andre ledd.

Den tidligere advokaten søkte på nytt om advokatbevilling i 2022, og dette var hans tredje søknad etter tilbakekallet. Tilsynsrådet avslo søknaden, og tok ikke hans etterfølgende omgjøringsbegjæringen til følge. Avslagsvedtaket ble påklaget. Advokatbevillingsnemnden tok ikke klagen til følge. Nemnden konstaterte at de kritikkverdige forholdene som lå til grunn for tilbakekallsvedtaket var alvorlige og har medført et omfattende tillitstap. Til tross for flere administrative reaksjoner, brøt vedkommende gjentatt og over tid sentrale deler av regelverket for advokater, herunder sine forpliktelser overfor tilsynsmyndighetene. Han synliggjorde på denne måten manglende evne og vilje til forbedring hva gjaldt å innrette seg etter de krav som stilles til advokaters virke. Den tidligere advokaten hadde også over tid vist manglende økonomisk styring, som kan være utfordrende for en advokats uavhengighet.

Videre kunne Advokatbevillingsnemnden ikke se at den tidligere advokaten hadde fremlagt dokumentasjon som godtgjorde at han var skikket og innehadde den nødvendige tillit. Tvert imot var nemdens vurdering at søker fortsatt bestrider og/eller bagatelliserer forholdene som førte til tilbakekallet av hans advokatbevilling i 2019. Risikoen for at klager ikke vil innrette seg etter regelverket som gjelder for advokater i framtiden var dermed fortsatt aktuell. Nemnden fant også klagers redegjørelse for sin kunnskap om anti-hvitvaskingsregelverket lite tillitvekkende. Nemnden viste til at det ble avdekket flere mangler ved den tidligere advokatens etterlevelse av anti-hvitvaskingsregelverket under tilsynene i 2019. Nemnden fant det ikke nødvendig å ta stilling til om de øvrige kumulative vilkårene for å få advokatbevilling var oppfylt.

7.3 Øvrige klagesaker og omgjøringsbegjæringer

- a) Advokatbevillingsnemnden behandlet en klage over vedtak om refusjon av utgifter til forvalter. Klagen ble ikke tatt til følge.
- b) Advokatbevillingsnemnden behandlet en klage over vedtak om ikke å ettergi refusjonskrav etter forvalteroppdrag. Klagen ble ikke tatt til følge.
- c) Advokatbevillingsnemnden behandlet en begjæring om omgjøring av vedtak om tilbakekall av advokatbevilling (ABN-2023-6). Omgjøringsbegjæringen ble ikke tatt til følge.

7.4 Øvrige saker

- a) Ved Gulating lagmannsretts dom av 23. september 2022 var Staten v/Advokatbevillingsnemnden idømt erstatningsansvar overfor en rettshjelper for ugyldige vedtak om forbud mot å yte rettshjelp, se omtale av søksmålet i nemndens årsrapport for 2022 punkt 9.2 bokstav a. Erstatningskrav ble fremmet i juni 2023. Etter videre utredning konkluderte nemnden med at det ikke var dokumentert noe økonomisk tap som følge av rettshjelpsforbudet, og at det ikke var grunnlag for å utbetale noen erstatning. Det ble tatt ut nytt søksmål mot nemnden i desember 2023. Hovedforhandling i saken er berammet i oktober 2024.

8. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden

8.1 Søksmål anlagt mot staten v/Advokatbevillingsnemnden i 2023

- a) Søksmålet gjelder gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak, hvor advokatens bevilling ble tilbakekalt, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1, og nemnden nedla forbud etter domstoloven § 219 tredje ledd mot at han yter rettshjelp i medhold av domstoloven § 218 andre ledd nr. 1 (ABN-2022-11). Se nærmere omtale av saken i nemndens årsrapport 2022 punkt 1, bokstav i.

Saken er ikke rettskraftig avgjort. Oslo tingrett avsa dom 9. november 2023 (23-017280TVI-TOSL/04), hvor retten konkluderte med at vedtaket om tilbakekall av bevillingen er gyldig, men at vedtaket om å nedlegge forbud mot at den tidligere advokaten yter rettshjelp er ugyldig. Begge parter har anket dommen og ankesaken skal behandles i Borgarting lagmannsrett høsten 2024.

- b) Søksmålet gjelder gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak om avslag på søknad om ny advokatbevilling. Hovedforhandling ble ikke berammet i planmøtet, men vil trolig bli berammet i starten av 2025.
- c) Søksmålet gjaldt gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1, og forbud etter domstoloven § 219 tredje ledd mot at han yter rettshjelp i medhold av domstoloven § 218 andre ledd nr. 1. (ABN-2023-2). Saksøker trakk senere søksmålet og begjærte saken hevet. Oslo tingrett avsa hevingskjennelse ved forlik i august 2023.
- d) Søksmålet gjaldt gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 2. Grunnlaget for tilbakekallet var at advokaten ikke hadde betalt skyldig tilleggsbidrag til Tilsynsrådet. Saksøker anførte at bestemmelsen kun ga hjemmel for tilbakekall ved manglende betaling av ordinært bidrag, og ikke manglende betaling av ilagt tilleggsbidrag. Saksøker trakk senere søksmålet og begjærte saken hevet. Oslo tingrett avsa hevingskjennelse i februar 2024.

8.2 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden som ble avgjort med rettskraftig virkning i 2023

- a) Søksmålet gjaldt gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak av 27. mai 2021 om avslag på søknad om ny advokatbevilling. Dette var saksøkers syvende søknad om å få ny bevilling. Borgarting lagmannsrett avsa dom 13. mars 2023 (LB-2022-141721), under dissens 2-1, hvor vedtaket ble kjent gyldig. Flertallet og mindretallet var uenig i den samlede helhetsvurderingen og særlig vurderingen av tidsmomentets betydning.

Lagmannsrettens flertall mente at forholdene vurdert samlet, både de som begrunnet tilbakekallet av bevillingen og etterfølgende omstendigheter, gjorde at saksøker på vedtakstidspunktet var uskikket til å drive advokatvirksomhet og at han ikke hadde den tilliten som er nødvendig i yrket, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd, jf. § 230 første ledd nr. 1.

En samlet lagmannsrett vektla saksøkers straffehistorikk, og kom til at saksøker ved fire anledninger i 2009 og 2010 hadde ytt rettshjelpsvirksomhet i strid med rettsrådsmonopolet i domstolloven § 218, jf. § 220. Flertallets kom til at selv om det hadde gått lang tid siden tilbakekallet og de mest alvorlige straffbare forholdene hadde funnet sted, kunne ikke tidsmomentet tillegges avgjørende vekt i saken.

Flertallets syn gjengis fra dommen;

«Ved den samlede egnethetsvurderingen som retten må gjøre, er det for flertallet avgjørende at det er tale om til dels svært alvorlige og gjentatte klanderverdige forhold som A har gjort seg skyldig i. Handlingene er begått over en lang tidsperiode, selv om det til dels går flere år mellom dem. Det er ulike typer overtredelser, både voldslovbrudd og trusler hvor han også sammenblander rollen som advokat, samt brudd på rettsrådsmonopolet. Det samlede omfanget, og arten og karakteren av de klanderverdige handlingene, gjør at flertallet mener det er tale om en alvorlig grad av tillitstap. Handlingene viser at A har manglet grunnleggende forståelse av advokatrollen. De gjentakende handlingene viser videre at han over en lang periode har vist begrenset evne til forbedring, noe som er helt nødvendig for å gjenopprette tilliten. Etter flertallet syn kan derfor ikke tidsforløpet tilsi at han har gjenvunnet tilliten. På vedtakstidspunktet var det gått sju år siden forrige domfellelse. Flertallet finner at dette tidsforløpet ikke medfører at A på vedtakstidspunktet var blitt skikket og hadde gjennervervet tilliten som var nødvendig for å inneha advokatbevilling, når samtlige klanderverdige forhold vurderes under ett.»

- b) Søksmålet gjaldt gyldigheten av vedtak om avslag på søknad om advokatbevilling. Nemnden hadde avslått søknaden under henvisning til manglende oppfyllelse av prosedyrekravet, fordi søker ikke var autorisert som advokatfullmektig for advokaten som hadde prosessfullmakt i to av sakene som ble påberopt. Advokatfullmektigen tok ut søksmål mot Staten v/Advokatbevillingsnemnden med påstand om at vedtaket var ugyldig. Saksøker fikk medhold i dom fra Hordaland tingrett 27. januar 2022 (THOD-2021-94120). Staten anket dommen til Gulating lagmannsrett, som forkastet anken ved dom av 16. september 2022 (LG-2022-43133). Staten anket dommen til Høyesterett, som i dom av 20. juni 2023 forkastet anken (HR-2023-1148-A).

Sakens kjerne var om Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden hadde forstått og anvendt prosedyrekravet i advokatforskriften § 8-1 første ledd, jf. domstollova § 220 andre ledd siste punktum korrekt. Høyesterett stilte spørsmål ved om det etter bestemmelsen er et tilknytningsvilkår, og hva som eventuelt er konsekvensen dersom vilkåret ved en feil ikke er oppfylt.

Det gjengis fra dommen;

(36) Det fyrste spørsmålet er om det for å «godtgjøre prosedyreerfaring» etter advokatforskrifta § 8-1 fyrste ledd er eit vilkår om at advokatfullmektigen ikkje berre har vore autorisert advokatfullmektig, men også har vore autorisert som fullmektig for den konkrete prosessfullmektigen, det vil seia den advokaten som advokatfullmektigen har utført det aktuelle prosessopdraget for.

(37) Om ein svarar bekreftande på dette spørsmålet, blir det neste spørsmålet om alle feil eller manglar knytt til autoriseringa som advokatfullmektig må føre til avslag på søknaden om advokatløyve.

Høyesterett drøftet ordlyden i advokatforskriften § 8-1 første ledd og sammenhengen i regelverket;

(41) Om det er tilstrekkeleg at prosedyreerfaringa er knytt til den verksemda der ein har fått rettleiing som autorisert fullmektig, eller om det er nødvendig at advokatfullmektigen har vore autorisert som advokatfullmektig for den advokaten som har prosessoppdraget, kan ikkje lesast ut av advokatforskrifta § 8-1. Eit slikt tilknytingsvilkår går ikkje fram av ordlyden.

(42) Advokatforskrifta § 8-1 fyrste ledd må lesast på bakgrunn av heimelslova. Domstollova § 220 andre ledd siste punktum heimlar «regler om prosedyreerfaring som vilkår for at praksis som nevnt i nr 2 bokstav a skal medregnes». Denne heimelen er så open at departementet kunne forskriftsfesta eit tilknytingsvilkår. Men departementet har ikkje nytta dette høvet.

(43) Staten har halde fram at advokatforskrifta § 8-1 fyrste ledd må forståast ut frå samanhengen i regelverket. Eg er samd i det. Lova og forskrifta byggjer på ein føresetnad om individuell autorisasjon. Dette går mellom anna fram i domstollova § 223 fyrste ledd fyrste punktum om retten advokatar har til å la ein autorisert fullmektig opptre på vegner av seg i rettergang. Kravet følgjer også av at prinsipalens advokat- og prosessoppdrag er personleg.

(44) Samanhengen viser at det i utgangspunktet er eit vilkår at advokatfullmektigen har vore autorisert som fullmektig for prosessfullmektigen som det aktuelle oppdraget blir utført på vegner av.

(45) Det går derimot ikkje fram av samanhengen at formalfeil knytt til dette tilknytingsvilkåret må føre til avslag på søknaden om advokatløyve

Høyesterett gjennomgikk deretter forhistorien og forarbeidene til prosedyrekravet og uttalte;

50) Det er etter mitt syn ikkje noko i forhistoria, lovførearbeida eller seinare arbeid frå lovgjevaren som viser at advokatforskrifta § 8-1 fyrste ledd skal forståast slik at ein kvar formell feil eller mangel knytt til autoriseringa som fullmektig, skal føre til at søknaden om advokatløyve blir avslått

Høyesterett foretok også en gjennomgang av forvaltningspraksis fra Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden knyttet til avslag på søknad om bevilling, hvor fullmektigen har optrådt i rettergang uten autorisasjon. Det gjengis fra dommen;

(56) Den presenterte praksisen spenner over ei rekkje ulike manglar ved fullmektig- og autorisasjonsforholdet. Feilen i saka her ligg i enden av ein skala – som ein utprega

formalfeil som skuldast ein rein glipp frå advokatfirmaet. Det er etter mitt syn treffande å karakterisere feilen nærast som ein skrivefeil.

(57) At forvaltningspraksis knytt til andre former for manglar ved fullmektigforholdet skal gje grunnlag for normering også for slike utprega formalfeil, er ikkje opplagt. Det kan uansett ikkje leggjast til grunn at praksis om liknande feil som i saka her har hatt eit slikt omfang at han kan karakteriserast som langvarig, fast og stø.

(58) Uavhengig av omfanget har praksisen eit innhald som ikkje følgjer av ordlyden. Praksisen er på hi sida ikkje i strid med ordlyden. Under alle omstende kjem ein ikkje unna at vilkåret er til ugunst for advokatfullmektigen – og blir opplevd som urimeleg.

Høyesterett drøftet deretter hvilket tolkningsresultat som har de beste grunnene for seg, og oppsummerte deretter sitt standpunkt:

(73) Etter advokatforskrifta § 8-1 fyrste ledd er det i utgangspunktet eit vilkår at fullmektigen har vore autorisert som fullmektig for den advokaten som fullmektigen har utført det aktuelle prosessopdraget for.

(74) Reell prosedyrerfaring er føremålet med advokatforskrifta § 8-1 fyrste ledd. Dei beste grunnane talar difor for å forstå føresegna slik at søkjaren har krav på advokatløyve også der han eller ho godtgjer tilstrekkeleg faktisk prosedyrerfaring i tråd med forskrifta, og prinsipalen fyller alle vilkåra for å ha vedkommande fullmektig autorisert for seg, men den formelle autorisasjonen manglar etter ein openberr glipp.

Etter Høyesteretts dom omgjorde nemnden sitt opprinnelige vedtak, og innvilget søknaden. Se punkt 7.1.

8.3 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden hvor dom er påanket, eller behandlet som ankesak, men ikke avgjort med rettskraftig virkning i 2023

Søksmålet gjaldt gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak om tilbakekall av bevilling, jf. domstolloven § 230 første ledd nr. 1, og forbud mot at advokaten kunne yte rettshjelp (ABN-2022-12). Se omtalte av saken i nemndens årsrapport for 2022 punkt 1 bokstav j, og 9.1 bokstav b.

Oslo tingrett avsa dom 23. juni 2023 (TOSL-2022-185028) hvor Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet. Saksøker anket dommen til Borgarting lagmannsrett, som nektet anken fremmet ved beslutning av 22. november 2023 (LB-2023-134562-1 og LB-2023-134562-2). Saksøker anket lagmannsrettens beslutning, og Høyesteretts ankeutvalg forkastet denne anken ved beslutning av 7. februar 2024 (HR-2024-290-U).

9. Klager til Sivilombudet

Sivilombudet er et organ oppnevnt av Stortinget for å hindre at forvaltningen begår urett mot den enkelte. Blant annet kan ombudet kontrollere om forvaltningens avgjørelser er riktig og om saksbehandlingen har vært forsvarlig.

Nemnden er kjent med at det ble sendt inn en klage til Sivilombudet over et av Advokatbevillingsnemndens vedtak i 2023. Klagen gjaldt vedtak om opprettholdelse av avslag på søknad om ny advokatbevilling. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i 2022 med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 3 og 4, som følge av at advokaten ikke i tilstrekkelig grad hadde medvirket til gjennomføring av tilsyn i hans advokatvirksomhet, herunder at han ikke hadde oversendt all dokumentasjon tilsynsrevisor hadde etterspurt. Vedtaket er omtalt i punkt 7.2, bokstav c.

Sivilombudet avsluttet behandlingen av klagen i august 2023. Fordi ny bevilling uansett ikke kan innvilges før klager har overlevert all den etterspurte dokumentasjonen til tilsynsrevisor, og på den måten medvirket til tilsynet, fant sivilombudet ikke grunn til å undersøke om det var grunnlag for å avslå søknaden med henvisning til domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

Oslo, 2. mai 2024

Advokatbevillingsnemnden

Stephan L. Jervell

Dagfinn Grønvik
Leder

Karin Ask-Henriksen